

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Athanasii Kircheri Fvldensis Bvchonii E Soc. Iesv. Prodromvs Coptvs Sive Aegyptiacvs

Kircher, Athanasius

Romae, 1636

Primitiæ Lingvæ Coptæ siue Aegyptiacæ Antiquæ Ad Eminentiss:
Principem S.R.E. Card: Franciscvm Barberinvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12784

PRIMITIAE
LINGVAE COPTAE

sive

AEGYPTIACAE ANTIQVAE

Ad Eminentiss: Principem S.R.E. Card:

FRANCISCVM BARBERINVM.

Præfatio.

Cum ita nobis, Eminentissime Princeps, à natura comparatum sit, ut ijs rebus, quas aut ob nouitatem suspicimus aut quarum cognoscendarum feruente tenemur desiderio, haud planè acquiescamus, nisi plenam & integram de ijs instructionem capiamus, quod cum in alijs omnibus, tum potissimum in rebus ad scientiam pertinentibus locum habere quotidie experimur. Certè rem haudquaquam ingratis auidis & curiosis Lectoribus me facturum existimaui, si Prodromo iam expedito, in quo de lingue Coptæ proprietatibus non nisi generatim tantum, à me disceptatū fuit. Specialem quandam, breuem ac perspicuam de huius lingue præceptionibus ac regulis tractationem hoc loco quoque subijcerem, ne quicquam ad res Coptas plenè intelligendas in Prodromo nostro omisisse viderer. Discussa itaque sine mora ingenti sanè Grammaticarum Coptarum, quas partim The-

N n.

sa-

thesauro nostro Coptarabico, partim alijs Codicibus Vaticanis prefixas reperi farragine; epitomen presentem compilare aggressus sum, quam iuxta consuetas nostrorum Grammaticorum leges, ab omni confusione vindicatam, ea methodo disposui, ut quęcunque vel in Arabica versione obscura, aut ob peregrinam tradendi methodum essent difficilia; ea Tyrorum ingenijs accommodata, hic breuiter, clarę ac dilucidę traderentur. Ne quoque Lector forsitan ob ignotę linguę spinosas traditiones, vnā cum tēdio animum ad ea addiscenda abijceret: minutiorum rerum seu particularum quarundam plus difficultatis habentium tractationem Thesauro Copto reseruauit, in quo Lector omnia ea quę ad linguam eam perfectę intelligendam pertinent, Coptarabico latinę tractata plenius & penitus reperiet. Vale itaq; munificentissime Princeps atque hisce pauculis interim frueri.

LINGVAE COPTAE

seu

AEGYPTIACAE ANTIQVAE.

PARS PRIMA

CAPVT PRIMVM.

De literis Coptitarum.

Habent Coptitæ in vniuersum literas 32. quarum figuras, nomina, potestates, in sequente schemate contemplare.

Figura	Nomen	Nomen	Potestas
Α α	Αλφz	Alpha	A
B β	Βιzα	Vida	V
Γ γ	Γzεεεz	Gamma	G
Δ z	Δzλzα	Dalda	D
Ε ε ε	Ει	Ei	E
Ϛ α	Ϛο	So	S
Ζ z	Ζιzα	Zida	Z

N n 2

H

Figura	Nomen	Nomen	Potestas
H η	ΗΙΤΑ	Hida	I
Θ θ	ΘΙΤΑ	Thita	Th
Ι ι	ΙΑΥΤΑ	Iauda	I
Κ κ	ΚΑΠΑ	Kabba	K
Λ λ	ΛΑΥΤΑ	Lauda	L
Μ μ	ΜΙ	Mi	M
Ν ν	ΝΙ	Ni	N
Ξ ξ	ΞΙ	Exi	X
Ο ο	Ο	O	O
Π π	ΠΙ	Bi	P
Ρ ρ	ΡΟ	Ro	R
Σ σ	ΣΙΕΕΑ	Sima	S
Τ τ	ΤΑΥ	Dau	T
Υ υ	ΥΕ	H	E
Φ φ	ΦΙ	Phi	F
Χ χ	ΧΙ	Chi	Ch ω

Figura	Nomen	Nomen	Potestas
W ω	Δ ρ	O	O
W cy	Wes	Scei	Sc
Y y	Yes	Fei	F
h b	hes	Chei	Ch
z s	zops	Hori	H
X x	Xanza	Giangua	Gi
σ σ	σieea	Scima	Sc
T τ	T	Dei	Di
ψ ψ	ψs	Ebsi	Ps

CAPVT SECVNDVM.

De Literarum quarundam
pronunciatione.

- B**, Vīda. v cōsonans, pronūciatur vt β: velut
ΒΗΘΑΝΙΑ. Vithania. Bethania.
- H**, Hīda similis est literæ Græcæ η, quæ I lon-
gum est: pronūciatur, vt I declinans ad E;
sed quādo inuenitur cum accentu desuper η̄,
pro-

pronunciatur, I, clarum. prioris exemplum
 ΗΤΕ quasi *ēre*. *īēem*. imin.

ΗΝ, Ni. in fine dictionis mutat formam, &
 scribitur sic *ν*. sicut Hebraicum *ן* in fine *ן*.
 Exemplum. Πρετοριο *ς* πικκλο *ς*.

Θ, Thida vt *θ* VG. Θωοτ. Thoth men-
 sis primus AEgyptiorum.

Π, Bi. pronūciatur vt P. Ex. G. πρωεις piromi.

Τ, Dau. cū sit T. pronūciatur tamen vt D.
 Ex: C. τετεννα *ד* tetennahdi credidit.

Υ, He. profertur aliquando vt I, & y, & post *α*
 est v, vocalis. Exem: C. Θυβι, Thybi,
 ετιεαυ etimau.

Φ, Phi. aliquando P, declinans ad B. Ex: C.
 φιλιξ Philix aut Bilix.

Χ, Chi. absque aspiratione pronūciatur eā fe-
 rē ratione quā Galli pronūciare solent *χ*
 Græcum..

Ψ, Epsi, vt *ψ* pronūciatur. Ex: C. ψυχη
 psychi.

Ω, Scai, Sc, pronūciatur vt *ש* Scin Hebræum &
ش Arabicum. Ex: C. Ναυσωπ Nauschop.

Η, Ch. cum aspiratione vt *ח* Hebræorum vel
ح Arabum. vt *ח* hhen.

Ζ, Hori h. vt Hebræorum *ח* vel Arabum *ح*.
 X

X, Giangia profertur vt I, iota Hispanicū. vt hijo
Ϟ, Scima, Sc, similis in pronunciatione est, superioriter literæ **Ϟ** Schei.
Ⲛ, Hebræorum æquiualeat, simile est Thau Samaritanorum mystico, hoc est literæ Tau antiquorum Hebræorum, à quibus Aegyptij mutuati videntur. sic autem scribitur. **Ⲛ**. à Coptis pronūciatur Di EG. **Ϟ** phtha, phda.

CAPVT TERTIVM

De varia diuisione Literarum.

Coptitæ quoque ad valorem & potestatem literarum melius dignoscendam, Hebræos imitati literas has in 5 veluti classes distinxerunt, secundum quinque præcipua organa, quæ natura cuique sono distinctè efferendo destinavit, nempe in literas Gutturis, Linguae, Palati, Dentium, & Labiorum.

Gutturis siue Gutturales sunt, quæ spiritu in Guttore formato efferuntur; suntque sequentes.

Ⲁ **Ⲓ** **Ⲙ** **Ⲛ** **Ⲟ** **Ⲝ**

Linguae siue linguales sunt, quæ lingua ad radi-

radices dentium affixa, & inde ad inferiores relabente pronunciantur. suntque sequentes.

Α Θ Λ Η Τ Τ †

Palati siue Palatinæ, aere ad palatum oris protruso pronunciantur. vt

Γ Κ Ι Χ Η Ξ

Dentium siue dentales, quæ dentibus anterioribus lingua pulsatis efferuntur. vt

Ζ Ε Ρ Σ Ψ Ω

Labiorum siue Labiales, quæ è labijs compressis erumpunt. vt

Β ς Π Φ Ψ Ψ

CAPVT QVARTVM.

De particulis seu literis quibusdam genus dictionum distinguentibus.

Notandum hîc primò in Coptis dictionibus seu nominibus genus nequaquam ex fine, quemadmodum apud Latinos, Græcos, & Hebræos, aut per articulos, dignosci; sed ex præfixis quibusdam literis seu signis vt ipsi vocant, quæ articulorum ad instar sunt, totam nominum generis distinctione-

tionem desumendam esse vt in exemplo.

I. Omnis dictio quæ præfixum habuerit signum Π, indicat nomen masculinum singulare determinatum articulo, quod Arabes cognoscunt per | & √. vt. Exem: C

πρωεις Vir. πωτηρ Saluat or.
 πειωιτ Semita. πειαρτρος. Testis.

Exceptio.

Nomina propria hoc signo carent. vti etiam apud Latinos, Græcos. vt

Μαρκος	Marcus	(πειαρκος
Σιμων	Simon.	non (πεισιμων
Σαυλος	Saulus.	(πεισαυλος
Παυλος	Paulus.	(πειπαυλος

2 Omnis dictio quæ habuerit præfixum signum † significat nomen femininum determinatum, quod Arabes per | & √ cognoscunt.

† εκκλησια Ecclesia. † παρθενος Virgo.
 † διαθηκη Testamentum. † ειρηνη Pax.

Signum † quoque indicat hominem (vt iuxta Arabum idioma loquar) de se ipso loquentem in prima persona singulari.

† πασαμι loquar. † παρσητε incipiam.
 † πατωιτ surgam. † παρσειπιε sperabo.

Omnia dictio quæ initio habuerit præfixum signum Σ, indicat pluralitatem nominum, vel femininorum vel

o o

ma-

masculinorum, determinatè seu cum articulo **Α** ab Arabibus cognitam.

Αἱρωες		Viri.
Αἱθιοες		Mulieres.
Αἱεεαιου	pluralis numeri.	Fontes
Αἱφθοι		Cœli.
Αἱτωου		Montes
Αἱγγελοσ		Angeli

Omnia dictio quæ signum **ου** habuerit præfixum; significat nomen masculinorum vel femininorum indeterminatè; hoc est sine articulo.

ουρωες	Vir.	ουσι	Domus.
ουθιοες	Mulier.	ουιου	Pater.

Omnia dictio quæ præfixum habuerit signum **Ζαη**, indicat nomina pluralia indeterminatè sine articulo, vel sine **Α** cognita.

Ζαηαηγγελοσ	Angeli.	Ζαηεεα	Matres.
Ζαηπροφητης	Prophetæ.	Ζαηρωες	Viri.

CAPVT. V.

De octo literis Seruilibus mensurantibus omnem dictionem tam in nominibus quàm verbis.

Nota. Quemadmodum in cæteris linguis Orientalibus, literæ quædam sunt, quarum additione vel subtractione, in cer-

certā alicuius dictionis significationem deuenimus, quas & ideò seruales vocant, sic etiam in lingua Copta octo tenentur Literæ, quarum vnaquæque iterum alia 14 signa habet. quibus omnis dictio in nominibus & verbis mensuratur. Sed de his in sequentibus

P A R S II.

De Nomine.

In nominibus Copticis, consideranda sunt; Qualitas, Species, Genus, Numerus, Casus, de quibus breuiter totidem capitibus agendum.

CAPVT. I.

De qualitate Nominum Aegyptiorum.

Qualitate apud Aegyptios, & Coptitas, sicuti & apud cæteras gentes, nomen aliud est substantiuum, aliud adiectiuum. Substantiuum verò iterum est vel

Proprium	vel	Appellatiuum
Ιωαννης	Ioannes	ἄνθρωπος Vir
Ἰακωβος	Iacobus	πᾶτερ Pater.
Μαρκος	Marcus	ἡγεσία Terra
Πετρος	Petrus.	ὕδωρ Aqua.

Adiectiuorum verò

aliud est aliud est
 propriè dictum adiectiuum : adiectiuum demonstrat:

Ο ο 2

Ο ρ

Adiect: propriè	Adiect: demonstr:
Ὁραυ magnus.	ἕαυ hic.
V.G. ΕΡΕCE Bonus.	V.G. ἡθου illa vel hæc.
υε multus.	ἑαυ ille.

Quibus proprium & adiectiuum demonstratiuum est sua natura restricta sunt & determinata; Appellatiuum autem & reliqua adiectiua, latè patentia & vaga restringuntur præfixo articulo. vti in superioribus exemplis patet, vbi vides articulum V.G. *ἡ* masculini generis, nequaquam proprijs nominibus, sed appellatiuis tantùm adiūgi.

CAPVT. II.

De Specie Nominum.

Species apud Coptitas duplex est, Primitiua & Deriuatiua. Nomen primitiuū est, quod nō deriuatur aliunde, vt

Ἦε Cœlum Ἄγγελου Angelus.

Που Dominus. Πνευ Spiritus.

Deriuatiuum verò quod ab alio deriuatur. estque verbale & Nominale. Verbale est quod deriuatur à verbo, qualia ferè sūt omnia adiectiua & participia: vt εἰσαξι. loquens. & cætera quæ à verbo formantur. Nominale verò est quod à nomine originē suā trahit; qualia sunt omnia illa adiectiua, quæ ab appellatiuo quopiam formantur. vt

Πνευτικον	deducuntur à	(Πνευ Spiritus.
σαρκικον		(σαρξ caro.
		σα

καεαρτιης		(καεαρια	Samaria
λευιτης		(λευι	Leui.
πιερως	deducuntur à	(πιερια	Siria.
σωεεστικον		(σωεεσ	corpus.

His quoque annumerari possunt, nomina deriuatiua locorum, quæ formantur præfixa particula, *πιρρεε* vt

πιρρεε ρακω † Alexandrinus.

ιπρρεεπιαζαρεθ Nazarenus.

ιπρρεερωεε Romnus. a

ιπρρεεπικη Nicænus

Sunt præter hæc multa alia deriuatiua nomina, veluti loci, temporis, instrumenti, actionis, vicis, possessionis, diminutionis, similiaque; Verùm ne similibus nominum monstris horrorem Lectori inferamus, vt pote ad nostrum institutum non magni momenti futurorum, consultò hoc loco ea omittenda censuimus.

CAPVT. III.

De genere Nominum.

Genus duplex est, masculinum & fæmininum; Fæminina sunt ex significatione . 1 . Nomina mulierum, & ea quæ mulieribus tantùm conueniunt, vt *Μαρια* Maria. *Λουκια* Lucia. *Καθαρινα* Catharina. 2. Nomina Regionum & Urbium. vt *Χηεε* AËgyptus. *Αλεξανδρια* Alexandria. *Ταραβια* Ara-

Arabia. **Κυπρος** Cyprus. **Σεβαστα** Sebasta.
& sic cæteris.

3. Omnia nomina appellatiua facillimè cognoscuntur ex præfixo sibi articulo, quo nunquam carent. cuius rei cape sequentem regulam.

Omnia nomina masculina vno ex his 4 signatur articulis.

Π. Πι. Φ. Φη.

Exemplum

Πρεφ † σβαστα	Magister.	πικρο κοσμος	Mundus.
πρω ανθρωπος	Vir homo.	πλο λογικον	Rationale.
φω σφαιρα	Nomen	πυρ ραιε	Ignis.
φη ετι λεγει	dicens	πνε υμα	Aer.
πνε μα	Spiritus.	πνε μα τος	Aqua.
πρω κτισις	Creatio.	πη ρα ς	Terra.

Regula 2.

Omnia nomina quæ aliquè ex his 5 habuerint præfixū articulū, erunt generis fæminini. Articuli autem sunt isti.

Θ. Θ. Θα. Θε. †.

Exempla.

Θ	Θ βαις	Ciuitas.
Θ	Θ ειρηνη	Pax.
Θα	Θα παρχη hoc est.	Toparcha
Θε	Θε ση	Voluntas.
†	† νηχι	Venter.
†	† σωτηρια	Salus.

Ho-

Horum ¶ omnium dictorum articulorum vsitatiffimus est, & frequentiffimus.

Regula 3.

Omnia dictio quæ signum **or** initio habuerit præfixum, significat nomen fæmininum vel masculinum indeterminate, sine articulo.

orpawes Vir.

orhi

Domus

orcziēs Mulier.

orzo

Frater.

oriat Pater.

oreaz

Mater.

Quomodo verò specificetur hæe particula, in arabisca lectione supra diximus.

CAPVT. IIII.

De numero Nominum Aegyptiacorum

Numeri nominum apud Coptitas sunt tres. Singularis, dualis, pluralis. De singulari, eiusque significatione in præcedentibus dictum est; de duali & plurali cape sequentes regulas.

Regula I. Omne nomen pluralis numeri determinate significationis, siue id masculinum fuerit, siue fæmininum, designatur per præfixos hosce articulos.

Hi. He. Hk. H.

III

Sing:		Plural;	
πρωει	homo.	πρωει	homines.
πεθεωουτ	mortuus.	πεθεωουτ	mortui.
πφικ	futurum.	πφικ	futura.
πεχωρδ	nox.	πεχωρδ	noctes.
ουρδεις	mulier.	ουρδεις	mulieres.
τφ	cælum	τφ	cœli.

Regula 2. Omne nomen indeterminatum pluralis numeri, siue id fuerit masculini, siue feminini generis, designatur per præfixum articulum. **Ζαι**.

Sing:		Plur:	
ουρweis	homo.	Ζαιρweis	homines.
ουρδεις	mulier.	Ζαιουρδεις	mulieres.
ουειαρ	mater.	Ζαιουειαρ	matres.
μαγγελου	Angelus.	Ζαιαγγελου	Angeli.

Ex quibus patet Cophtam linguam in inflexione nominum, nullam cum Græcis habere communionem; Apud Græcos enim pluralis cognoscitur ex fine nominis; secus apud Cophtitas; apud quos ipsa substantia nominis semper manet intacta, sola mutatione facta in additione particularnm dictarum.

Regula 3. Omne nomen siue id masculinum fuerit siue femininum, cuius initium signatur articulo **Ζαι** aut **Ηι** & finis litera **β**, quod duo Cophtitis significat, dualis est numeri. Ut

ουρweis	Viri.	Ζαιρweisβ	duo Viri.
		ουρδεις	

οΥCΖΙΕΙ mulier. ΖΑΠCΖΙΕΙΒ duę mulieręs.
 ΠΙΔΓΓΕΛΩC Angelus. ΖΑΠΔΓΓΕΛΩCΒ duo Ang:
 ΟΥΕΞΥ mater. ΖΑΠΕΞΥΒ duę matres.
 ΠΙΕΔΘΗΤΗC discipulus. ΠΙΕΔΘΗΤΗCΒ duo discip:
 ΤΦΕ Cœlum. ΠΙΦΠΟΥΙΒ duo Cœli.
 ΠΙΟΥΡΟ Rex. ΠΙΟΥΡΩΟΥΒ duo Reges.

Tota igitur generis nominum cognitio consistit in hisce signis seu literis præfixis. quæ si diligenter aduerte-
ris, nullam difficultatem inuenies in cognoscendo gene-
re nominum Coptorum.

Masc:sing:	Fæm:sing:	Com:sing:	Plur:com:	Plur:com:
Π	Θ	ΟΥ	ΝΙ	ΖΑΠ
ΠΙ	Τ	ΟΥ	ΝΕ	ΖΑΠ
Φ	ΤΔ	ΟΥ	ΝΗ	ΖΑΠ
ΦΗ	ΤΕ	ΟΥ	Ν	ΖΑΠ
	†			

CAPVT V.

De Casu Nominum.

Quemadmodum apud Hebræos, Chaldæos, Arabes, Aethiopes, quibusdam articulis nominibus præfixis constituuntur casus; sic etiam apud Coptitas, quamuis eorum non tanta ratio habeatur, vt in linguis Occidentibus. cum affixa fermè omnē eorum defectū facile supplere possint.

Præter particulas tamē sequētes ΠΙ. †. ΟΥ. ΝΙ. ΖΑΠ.

P P

quæ

quæ nominatiuis casibus tam in singulari quàm plurali aut duali uti dictum est, inseruiunt; alias quoque particulas cæteris casibus promiscuè seruientes Coptitis reperio. suntque sequentes.

ἡτε. η. ε.

ἡτε. Genitiui particula est. maximèque conuenit nomini quod est in regimine. Quemadmodum in sequentibus exemplis patet.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ Coeli Cælorum.

ουεουῖ ἡτε φη Mater Dei.

ουουῖ ἡτε κωφουῖ facies terræ.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ Reges terræ.

ἡτε κωφουῖ ἡτε κωφουῖ de manibus inimicorū.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ fructus ventris tui.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ salus dexteræ tuæ.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ Lumē oculorū meorum.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ virtus spei meæ.

Particulas verò alteras ἡ. & ε. sæpè quoque genitiuo præfixas reperio. ut

κωφουῖ εἰπωσ Corpus Domini.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ Tribus Iuda.

κωφουῖ ἡτε κωφουῖ signum aduentus tui.

Plerumque tamen hæ particulæ promiscuè datiuo & accusatiuo inseruiunt.

In datiuo exempla sunt sequentia

κωφουῖ

Πληθοι ἐπιραι	Veruntamen vae homini.
οτηρησον	Quot vicibus.
ηδιδος ἐλεαθητης	Discipulis suis &
ηδιδος τοδος εθουαβ	Apostolis sanctis (dedit)
τηεπετρος ηπιτεβ	da Petro denarium.
αυτηπιθηκη	dedit pauperibus.

In Accusatiuo exempla.

Αυδτηνοωικ	Acccepit panem.
Πος εγενοζεε ηπιθεκη	Dominus saluat iustos.
ηθοκετσωοη)	tu scis sessionem meam
ηταχινζεεσι)	& resurrectionem meam.
ηεεταχιντωητ	
εγεοχορηηχε)	mittet Deus misericordiam suam
φτηεπερηαι)	

Verum hæ duæ particulæ η, & εε. quando Datiuo, Accusatiuo, aut genitiuo inseruiant; aut quæ sint Regulæ ad id cognoscendum cum fusioem tractationem requirant, in Thesaurum distulimus dicere; ibi enim Regulæ singularum harum particularum volente Deo fusius declarabimus. Quare eò Lectorem remittimus.

Porro Vocatiuus & Ablatiuus propria quoq; sibi vendicant præfixa. Vocatiuus quidē Ηα. ω. Ζω. χε. vt
 ωιτεηπαλαδος audi o popule meus. ωτηδε
 εει ô mulier. Ζωιπος Domine. vel χεπος.
 P p 2 Quam-

Quamuis Ablatiuum Coptitæ non habeant, exprimunt tamen eum per adiunctas particulas $\iota\chi\epsilon\tau$. $\delta\epsilon\tau$. $\epsilon\beta\omicron\lambda$. $\epsilon\beta\omicron\lambda\delta\epsilon\tau$. hoc est, de, in, ex, ab. quemadmodum in alijs linguis fieri solet.

Paradigma declinationis.

Sing: Num:

Nom:	$\Pi\iota\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Vir.
Gen:	$\eta\tau\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viri.
Dat:	$\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viro.
Accus:	$\eta\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Virum.
Voc:ô	$\acute{\alpha}\iota\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Vir.

Ablatiuo præponunt $\epsilon\beta\omicron\lambda$. $\epsilon\beta\omicron\lambda\delta\epsilon\tau$. $\delta\epsilon\tau$. vè $\epsilon\beta\omicron\lambda\eta\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$. $\epsilon\beta\omicron\lambda\delta\epsilon\tau\eta\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$. $\delta\epsilon\tau\eta\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$ à Viro.

Plura: Num:

Nom:	$\Pi\iota\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viri.
Gen:	$\eta\tau\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Virorum.
Dat:	$\epsilon\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viris.
Accus:	$\eta\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	Viros.
Vocat:	$\acute{\alpha}\iota\pi\rho\omega\epsilon\epsilon\varsigma$	ô Viri.

Loco Ablatiui præponunt nomini $\epsilon\beta\omicron\lambda$ $\delta\epsilon\tau$.
Pars

PARS III.

De Pronomine.

Nominis vicem subeunt Pronomina; quæ sunt separata, vel alijs vocibus affixa. Separata sunt triplicia, Personalia, Demonstratiua, & Relatiua, quæ generibus & numeris variantur.

CAPVT I.

De Pronomine Personali.

	I Personæ.	2 Personæ.	3 Personæ.
Sing:	EGO. com: $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{K}$	tu. $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{K}$	mas: $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{C}$ ille mas. fæm: $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{C}$ illa fæm:
Plur:	com: $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{R}$ nos.	$\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{R}$ vos.	$\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{R}$ illi.

Datiuos pronominum hisce vocabulis exprimunt Copita. $\text{\AA}\text{N}\text{I}$ mihi. $\text{H}\text{\AA}\text{P}\text{A}\text{K}$ tibi. $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{C}$ illi. vel fæm: $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{C}$. Plural: $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{R}$ nobis. $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{R}$ vobis. $\text{\AA}\text{N}\text{D}\text{R}$ illis. Reliqui casus Pronominum separati à nominibus & verbis quibus affiguntur, esse nõ possunt, vti videbitur.

CAPVT II.

De Pronomine Demonstratiuo &
Relatiuo.

Demonstratiuum duplex est, propinquum & remotum.
Pro-

	Propinquum.	Remotum.	Relatiuum.
Sing.	(maf. Φ&Ι Hic.	ΦΗΤΕΛΛΕ&Υ	ΦΗ Qui.
	(fem. Θ&Ι Hęc.	ΕΤΕΛΛΕ&Υ	ΘΗ Quæ.
		ΘΗΕΤΕΛΛΕ&Υ	
		ΕΤ&Υ	Ista.
Plural:	ΗΗ Hi.	ΗΗΕΤΕΛΛΕ&Υ	Illi. ΗΗ qui.com.

Nota. ΦΗ. ΘΗ. ΗΗ. relatiua admittūt etiā ΕΤ&Υ. vt ΦΗΕΤ&Υ, ΘΗΕΤ&Υ. qui, quæ. aliquando etiam vsurpantur reiecto ΦΗ. ΘΗ. vt Πιρ&ΙΦΗΕΤ&Υ & ΦΟΥ. hic vir qui genuit. omisso ΦΗ sic dicitur. Πιρ&ΙΕΤ&Υ& ΦΟΥ idem, Ψ&ΙΕΘΗΕΤ&Υ & Ψ&ΙΕΕΘ. hæc mulier quæ genuit. sic redditur. Ψ&ΙΕΕΤ&Υ& Ψ&ΙΕΕΘ. Sed de reliquis relatiuis & interrogatiuis fusiùs tractabimus in sectione de aduerbijs

PARS IV.

De affixis & præfixis eorumque Ratione apud Coptitas.

Affixa vocantur Pronomina inseparabilia à fine nominibus adiuncta, innuuntque significationem possessiuam. in quorum positionem Coptitæ à cæteris Orientalibus discordant; subinde enim ea ponunt in fine, subinde initio; in medio quoque verborum ea poni ex sequentibus patebit; vtuntur ad omnem possessiuam significationem indicandam octo potissimùm literis, tot nimirum quot diuer-

diuersis modis alicuius rei possessio considerari potest.
Suntque sequentes de quibus & fusiùs alibi.

Α. Ι. Κ. Η. ΤΕΙ. Ε. ΡΕ. Ψ. Ο. Υ.

1. **Α** in dictione occurrens indicat personam loquē-
tem de seipfa, hoc est iā personam singul: numeri ΠΑΘΕ
Dominus meus . ΠΑΙΩΤ Pater meus . ΠΑΝΟΥΤ
Deus meus: vbi nota initialem literam Π. articulum gen:
masc: coniunctam literæ α constituere vocem possessi-
uam in prima persona masc: gen: vt ΠΙΡΩΕΙ Vir , cum
affixo ΠΑΡΩΕΙ Vir meus .

2. **Ι** litera idem significat person: primā singul: num:
quæ ponitur nūc in principio, nūc in fine. vt ΠΕΤΕΖΙΝΙ
voluntas mea . ΔΙΟΑΧΙ locutus sum . ΜΗΙ mihi .

3. **Κ** indicat secundam personam masculini gen: E. C.
ΠΕΚΟΘ Dominus tuus . ΠΕΚΩΤ Pater tuus . ΠΕΚ-
ΝΟΥΤ Deus tuus . ΔΙΟΑΧΙ locutus es . ΗΑΡΟΚ tibi

4. **Η** significat primam personam pluralis numeri
loquēte de seipfa . vt ΠΕΝΟΘ Dominus noster . ΠΕ-
ΝΩΤ Pater noster . ΔΙΝΩΤ credimus . ΕΡΩΙ à nobis .

5. **ΤΕΙ** indicat 2 personam pluralis numeri. vt E. G.
ΠΕΤΕΙΝΟΘ verba vestra . ΠΕΤΕΙΝΟΘ Dominus
vester . ΔΡΕΤΕΙΝΟΧΙ locuti estis ηωΤΕΙΝ vobis .

6. **Ο** indicat personam 2 presentem vt ΠΕΟΘ Do-
minus tuus , ΤΕΟΘ Domina tua .

7. **ΡΕ** indicat 2 personā præsi: vt ΔΡΕΟΑΧΙ locuta es .

8. **Ϩ** significat 3 personam masculinam. vt **ΠΕΥΡΑΝ** nomen eius. **ΔΥΧΙΕΙ** inuenit. **ΦΩϨ** ei.

9. **Ϣ** significat fæmin: in 3 persona loquentem. vt **ΠΕΚΟΥϢ** Deus eius.

10. **Υ**. 3 personæ plural: num: vt **ΠΟΥΘ** Dominus eorum. **ΔΥΘΩΝΤ** fecerunt. **ΗΤΩΟΥ** eis.

Paradigma expansum.

Paradigma Nominis affixati.

Singularis.

Δ	ΠΔΘ	Dominus meus.
Κ	ΠΕΚΘ	Dominus tuus.
Ϣ	ΠΕΘ	Dominus tuus fæm:
Ϩ	ΠΕϨΘ	Dominus suus vel eius.
Ϣ	ΠΕϢΘ	Dominus eius fæm:
Η	ΠΕΗΘ	Dominus noster.
ΤΕΗ	ΠΕΤΕΗΘ	Dominus vester.
Υ	ΠΟΥΘ	Dominus eorum.

Pluralis.

Δ	ΔΔΘ	Domini mei.
Κ	ΔΕΚΘ	Domini tui.
Ϩ	ΔΕϨΘ	Domini sui masc:
Ϣ	ΔΕϢΘ	Domini eius f.
Η	ΔΕΗΘ	Domini nostri.
ΤΕΗ	ΔΕΤΕΗΘ	Domini vestri.
Υ	ΔΟΥΘ	Domini eorum.

aliud

Singul.	Aliud.	Plur.
Α παζο	facies mea.	παζο
Κ πεκζο	facies tua.	πεκζο
Υ πεγζο	facies eius.	πεγζο
Σ πεςζο	facies eius f.	πεςζο
Η πεηζο	facies nostra.	πεηζο
ΤΕΗ. ΠΕΤΕΗΖΟ	facies vestra.	ΠΕΤΕΗΖΟ
Υ ΠΟΥΖΟ	facies eorum.	ΠΟΥΖΟ

Non secus reliqua nomina masc: generis occurrence formanda sunt, vt παρως homo, vir, παρως Vir meus, πεκρως, πεγρως, πεςρως, πεηρως, πετερως, πουρως, παρως, πεκρως, πεγρως, &c. Sic quoque πατω Pater, vt dictum est. πατω Pater meus, πεκτω, πεγτω, πεςτω, πεητω. & sic de reliquis.

Paradigma Nominum feminini gen: cum affixis.

Α παδο	Domina mea.
Κ πεκδο	Domina tua.
Υ πεγδο	Domina eius.
Σ πεςδο	Domina eius.
Η πεηδο	Domina nostra.
ΤΕΗ. ΠΕΤΕΗΔΟ	Domina vestra.
Υ ΠΟΥΔΟ	Domina eorum.

Aliud.
Α παζιρην
Ρη
Κ
Pax mea.

K	TEKZIRHH	Pax tua.
Ч	TEY ZIRHH	Pax eius.
C	TECZIRHH	Pax eius f:
H	TEH ZIRHH	Pax nostra.
ТЕН	TE TEN ZIRHH	Pax vestra.
У	ТОУ ZIRHH	Pax eorum.
	Aliud Sing:	
Δ	TAEEY	mater mea.
K	TEKEEY	mater tua.
Ч	TEYEEY	mater sua.
C	TECEEY	mater eius f:
H	TEHEEY	mater nostra.
ТЕН	TE TEHEEY	mater vestra.
У	ТОУЕЕY	mater eorum.
	Plural:	
Δ	PAEEY	matres meæ.
K	PEKEEY	matres tuæ.
Ч	PEYEEY	matres eius.
C	PECEEY	matres eius f:
H	PEHEEY	matres nostræ.
ТЕН	PE TEHEEY	matres vestræ.
У	ПУЕЕY	matres eorum.

Atque ex his & similibus exemplis facile cognosces qua ratione quoduis aliud verborum, quo ad affixa sua formandum sit.

PARS V.

De Verbo eiusque particulis.

Multa mihi hęc de varia verbi subdiuisione Coptitıs vřitata, dicenda forent. verũm quandoquidem eam tractationem Thesauro nostro reseruauimus; solũm hęc methodum, qua in verborum inflexione vtuntur, a nostra admodum diuersam, ostendemus. Vt methodus nostra spinosioribus minutijs remotis Tyronibus facilior reddatur & planior. Notandum itaque Coptitas octo characterum, vel potius particularum nunc in alia, & alia signa diuisarum subsidio, omnem cũm nominum: rũm verborum inflexionem metiri. Sunt autem dictę particulae veluti signa quaedam seu indices generis, numeri, casus, personę, modorum, temporum, aliarumque circumstantiarum, quę in nominibus & verbis passim a Grammaticis considerantur. Huiusmodi itaque particularum cognitionem si habueris, difficile non erit, quoduis verbum Coptum coniugare. particulae sunt sequentes.

ⲁ. ⲉⲓ | ⲡ | Ⲙ | ⲙ | Ⲛ | ⲛ | ⲛⲓⲣ | ⲛⲓⲣⲉⲓ.

Verũm vt maiori claritate procedamus, tractatũ hunc de verbo in totidem partes, quot particulae sunt, subdiuidemus, vt singularũ particularum seu notarum in nominibus, & verbis occurrentiũ, officia melius percipiantur.

Diuisio prima.

Ac primũ quidem signum **ⲁ. ⲉⲓ** indicat personã de seipso loquẽtẽ in nominibus, hoc est denotat affixũ primę

Ⲓⲓ 2

pri-

personę. Ac primò quidē in nominibus. hęc signa habet.

1 ΠΑ ΠΑΟΥ Dominus meus.

2 ΠΑ ΠΑΟΥ Domini mei.

3 ΤΑ ΤΑΟΥ Domina mea.

In verbis verò præteriti temporis habet hęc signa.

signa Exemplum.

1 ΛΙ ΛΙΟΥΧΙ Locutus sū, vel loquebar.

2 ΕΤΑΙ ΕΤΑΙΟΥΧΙ Cum locutus sim.

3 ΠΑΙ ΠΑΙΟΥΧΙ Locutus erā vel loquebar.

In verbis verò futuri temporis hęc signa habet.

Exemplum futuri.

1 ΕΙΕ ΕΙΕΟΥΧΙ loquar.

2 ΕΙΝΑ ΕΙΝΑΟΥΧΙ volo loqui.

3 ΕΥΡΙ ΕΥΡΙΟΥΧΙ vt loquar.

4 ΗΤΑ ΗΤΑΟΥΧΙ loquar.

5 ΕΤ ΕΤΟΥΧΙ qui loquar.

6 ΕΥΑ ΕΥΑΟΥΧΙ quia loquar.

In verbis verò temporis præsentis habet hoc signum

1 ΕΙΕΟΥΧΙ ego loquor.

Diuisio Secunda.

Litera **N** significat hominem, seu personam loquen-

tem de seipso & de alio. id est persona consorte: ha-

betque signa quindē. Ac primo quidem in nomi-

bus hęc 3 signa habet. ΝΗΝ, ΝΗΝ, ΝΗΝ.

Ac primo quidem in nominibus, hoc est denotat alium qui lo-

quitur de seipso, hoc est denotat seipsum qui loquitur.

Ac primo quidem in nominibus, hoc est denotat alium qui lo-

quitur de seipso, hoc est denotat seipsum qui loquitur.

Ac primo quidem in nominibus, hoc est denotat alium qui lo-

quitur de seipso, hoc est denotat seipsum qui loquitur.

Ac primo quidem in nominibus, hoc est denotat alium qui lo-

quitur de seipso, hoc est denotat seipsum qui loquitur.

Ac primo quidem in nominibus, hoc est denotat alium qui lo-

quitur de seipso, hoc est denotat seipsum qui loquitur.

Ac primo quidem in nominibus, hoc est denotat alium qui lo-

quitur de seipso, hoc est denotat seipsum qui loquitur.

Ac primo quidem in nominibus, hoc est denotat alium qui lo-

quitur de seipso, hoc est denotat seipsum qui loquitur.

ΠΕΝ	1	ΠΕΝΘ	m. Dominus noster.
ΠΕΝ	2	ΠΕΝΘ	m. Dominini nostri.
ΤΕΝ	3	ΤΕΝΘ	f. Dominae nostrae.

In verbis verò præteriti temporis hæc 4 signa habet.

ΑΝ	1	ΑΝΘΑΧΙ	Locuti sumus.
ΕΤΑΝ	2	ΕΤΑΝΘΑΧΙ	(cùm locuti fuerimus.
ΝΑΝ	3	ΝΑΝΘΑΧΙ	(vel cùm loqueremur
ΩΑΝ	4	ΩΑΝΘΑΧΙ	Locuti fuimus.
			(Quia locuti sumus vel
			(vt locuti fuerimus.

In verbis futuri hæc octo signa habentur.

ΕΥΡΕΝ	1	ΕΥΡΕΝΘΑΧΙ	Vt loquamur.
ΝΕΝ	2	ΝΕΝΘΑΧΙ	Loquemur.
ΕΝΝΑ	3	ΕΝΝΑΘΑΧΙ	Volumus loqui.
ΝΤΕΝ	4	ΝΤΕΝΘΑΧΙ	Vt loquamur.
ΕΕΑΡΕΝ	5	ΕΕΑΡΕΝΘΑΧΙ	Loquamur.
ΕΤΕΝ	6	ΕΤΕΝΘΑΧΙ	Qui loquemur.
ΤΕΝ	7	ΤΕΝΘΑΧΙ	Loquemur.
ΩΑΝ	8	ΩΑΝΘΑΧΙ	Quia loquemur.

In verbis denique præsentis temporis hoc signum habet EN, vt ENΘΑΧΙ loquimur vel loquentes sumus.

Diuisio 3.

Tertia verò Litera **Π**, significat tertiam personam præsentem siue affixum 3 personæ, habetque signa 14.

ac primò quidem in nominibus 3 signa habet.

ΠΕΥ	1	ΠΕΥΘΣ	m. Dominus eius vel suus.
ΠΕΥ	2	ΠΕΥΘΣ	m. Domini eius, vel sui,
ΤΕΥ	3	ΤΕΥΘΣ	f. Domina eius, vel sua

In verbis præteriti temporis habet signa, tria vt sequitur.

ΛΥ	1	ΛΥΕCAXI	Locutus est. (ille videlicet)
ΕΤΑΥ	2	ΕΤΑΥCAXI	Cùm locutus esset.
ΠΑΥ	3	ΠΑΥCAXI	Locutus erat vel loquebatur.

In verbis verò futuri tēporis, 7 signa habet. vt sequitur.

ΕΥΕ	1	ΕΥΕCAXI	Loquetur.
ΕΥΠΑ	2	ΕΥΠΑCAXI	velit loqui seu locuturus est.
ΕΥΡΕΥ	3	ΕΥΡΕΥCAXI	Vt loquatur.
ΗΤΕΥ	4	ΗΤΕΥCAXI	Vt loquatur
ΛΑΡΕΥ	5	ΛΑΡΕΥCAXI	Loquetur.
ΕΤΕΥ	6	ΕΤΕΥCAXI	Qui loquetur.
ΥΑΥ	7	ΥΑΥCAXI	Quia loquetur.

In verbis præsentis temporis habet ΕΥ. vti ΕΥCAXI ipse loquens est, seu loquitur.

Diuisio 4.

Quarta litera **K** indicat secundam personam præsentem masculinam, hoc est affixum *suis*. habetque signa 14. Ac primò in nominibus 3 signa habet. vt sequitur.

ΠΕΚ	1	ΠΕΚΘΣ	Dominus tuus m.
ΠΕΚ	2	ΠΕΚΘΣ	Domini tui m.
ΤΕΚ	3	ΤΕΚΘΣ	Domina tua f.

In

In verbis præteriti temporis habet 3 signa.

- Λκ** 1 **ΛκC&XI** Loquebaris seu locutus es.
ΕΤκ 2 **ΕΤκC&XI** Quando locutus es.
Ν&κ 3 **Ν&κC&XI** cum locutus eras vel loquebaris:

In verbis futuri temporis habet 7 signa, vti sequitur.

- ΕκΕ** 1 **ΕκΕC&XI** Loquêris.
ΕκΙη 2 **ΕκΙηC&XI** Velis loqui.
Εθρεκ 3 **ΕθρεκC&XI** Vt loquaris.
ητεκ 4 **ητεκC&XI** Vt loquaris.
ελερεκ 5 **ελερεκC&XI** Loquêris.
Ετεκ 6 **ΕτεκC&XI** Qui loquêris.
Ψ&κ 7 **Ψ&κC&XI** Quia loquêris.

In verbis verò præsentis temporis habet tantum signum **Εκ** **υτεκC&XI** loquens tu es, seu loqueris.

Diuisio 5.

5 **С** Indicat personam femininam absentem, habetq; signa 14. In nominibus quidem vt sequitur.

- ΠεC** 1 **ΠεCOC** Dominus eius fæm:
ΝεC 2 **ΝεCOC** Domini eius fæm:
ΤεC 3 **ΤεCOC** Dominæ eius.

In verbis præteriti tēporis habet 3 signa. suntq; sequētia.

- ΛC** 1 **ΛCC&XI** Locuta est vel loquebatur.
ΕΤC 2 **ΕΤCC&XI** Quando locuta est.
Ν&C 3 **Ν&CC&XI** Locuta fuit vel loquebatur

In verbis futuri temporis habet 7 signa vt sequitur.

εCκ

Ε	1	Ε ΕC&XΙ	Loquetur.
Ε ΝΑ	2	Ε ΝΑC&XΙ	Velit loqui.
Ε ΘΡΕC	3	Ε ΘΡΕC&XΙ	Vt loquatur.
Η ΤΕC	4	Η ΤΕC&XΙ	Vt loquatur. fem.
Λ ΑΡΕC	5	Λ ΑΡΕC&XΙ	Loquatur.
Ε ΤΕC	6	Ε ΤΕC&XΙ	Quæ loquetur.
Υ ΑC	7	Υ ΑC&XΙ	Loquatur.

In verbis presentis temporis habet **ε**γ. vt **ε**CC&XΙ ipsa loquitur.

Diuisio 6.

Sextò Literè **ε**ρ indicat 2 personam fæmininam presentem, habetque 14 signa. ac in nominibus quidem 3

Π Ε	1	Π ΕCΙ	Dominus tuus.)
Ν Ε	2	Ν ΕC	Domini tui.)f.
Δ Ε	3	Δ ΕC	Dominæ tuæ.)

In verbis præteriti temporis habet similiter 3 signa.

Λ ΡΕ	1	Λ ΡΕC&XΙ	Locuta es.
Ε ΤΑΡΕ	2	Ε ΤΑΡΕC&XΙ	Quando locuta es.
Ν ΑΡΕ	3	Ν ΑΡΕC&XΙ	Loquebaris.

In verbis futuri temporis habet 7 signa vt sequitur.

Ε ΡΕ	1	Ε ΡΕC&XΙ	Loqueris.
Ε ΡΝΑ	2	Ε ΡΝΑC&XΙ	Vt loquaris.
Ε ΘΡΕ	3	Ε ΘΡΕC&XΙ	Vt loquaris.
Η ΤΕ	4	Η ΤΕC&XΙ	Vt loquaris.
Λ ΑΡΕ	5	Λ ΑΡΕC&XΙ	Loquaris.

ΕΤΕ

Ετε 6 **Ετεcaxi** Quæ loqueris.

Ψαρε 7 **Ψαρεcaxi** Loqueris.

In verbis temporis præsentis habet signum **Ερ** vt **εpcaxi** loqueris fæm:

Diuisio 7.

Septimò. Hæ literæ **Οr** **Δr** significant nomina pluralia absentia, siue affixum 3 personæ. ac in nominibus primò 3 signa habet.

Ποr 1 **Ποrοc** Dominus eorum.

Νοr 2 **Νοrοc** Domini eorum.

Τοr 3 **Τοrοc** Dominae eorum.

In verbis futuri temporis habet signa 3 vti sequitur.

Αοr 1 **Αrcaxi** (Loquebantur
(vel locuti sunt.

Εταr 2 **Εταrcaxi** Quando locuti sunt.

Ναr 3 **Ναrcaxi** Locuti fuerunt.

In verbis futuri temporis habet 7 signa.

Ερε 1 **Εrcaxi** Loquentur.

Ερια 2 **Εριαcaxi** Volunt loqui.

Εθοr 3 **Εθοrcaxi** Vt loquantur.

ητωr 4 **ητωrcaxi** Loquantur.

Ααποr 5 **Ααποrcaxi** Loquantur.

Ετωr 6 **Ετωrcaxi** Qui loquentur.

Ψαr 7 **Ψαrcaxi** Loquentur.

In verbis præsentis tēporis habet signū **Εr** vt **Εrcaxi** loquentur.

R r

Diui-

Diuisio 8.

ΤΕΤΙ, demum indicat secundam personam pluralem, habetque signa 14. In nominibus quidem 3.

ΠΕΤΕΝ	1	ΠΕΤΕΝΟC	Dominus vester.
ΔΕΤΕΝ	2	ΔΕΤΕΝΟC	Domini vestri.
ΘΕΤΕΝ	3	ΘΕΤΕΝΟC	Domine vestre.

In præterito habet totidem signa.

ΑΡΕΤΕΝ	1	ΑΡΕΤΕΝCΑΧΙ	Locuti estis.
ΕΤΑΡΕΤΕΝ	2	ΕΤΑΡΕΤΕΝCΑΧΙ	Quando locuti (estis.
ΝΑΡΕΤΕΝ	3	ΝΑΡΕΤΕΝCΑΧΙ	Loquebamini.

In futuro habet signa septem sequentia.

ΕΡΕΤΕΝ	1	ΕΡΕΤΕΝCΑΧΙ	Loquemini
ΘΕΤΕΝ	2	ΘΕΤΕΝCΑΧΙ	Voletis loqui.
ΕΘΡΕΤΕΝ	3	ΕΘΡΕΤΕΝCΑΧΙ	Vt loquamini.
ΗΤΕΤΕΝ	2	ΗΤΕΤΕΝCΑΧΙ	Vt loquamini.
ΛΑΡΕΤΕΝ	4	ΛΑΡΕΤΕΝCΑΧΙ	Cum loquamini
ΕΤΕΤΕΝ	6	ΕΤΕΤΕΝCΑΧΙ	Qui loquemini.
ΥΑΡΕΤΕΝ	7	ΥΑΡΕΤΕΝCΑΧΙ	Loquemini.

In præsentis hoc signum habet **ΘΕΤΕΝ**. vt
ΘΕΤΕΝCΑΧΙ loquimini.

Table

Tabella Notarum verbis ad genera, per
sonas, & tempora significanda
præfixarum.

	Nota Præteriti Perfecti.	Nota Præteriti Imperf.	Nota Particip: præsentis Ind: modi	Nota Futuri:	Pronomi- na corre- sponden- tia.
Singularis numerus:	(1) N&I	ΔI	GI	€IE	Ego
	(2) m. N&K F. N&pe	m. ΔK F. Δpe	m. EK F. ep	m. €KE F. €pe	Tu
	(3) m. N&q F. N&c	m. Δq F. Δc	m. EQ F. EC	m. €QE F. €CE	Ille Illa
	Pluralis numerus:	(1) N&II	ΔII	€II	€€II
(1) N&pe- TEN		Δpe-TEN	€pe-TEN	€€pe-TEN	Vos.
(3) N&Y		ΔY	€Y	€€Y	Illi. illæ.

Ex hac tabula dicto citius disces coniugationem ali-
cuius verbi, quemadmodum in sequentibus exemplis patet.
vbi radicibus verborum **C&XI** dicere. **C&TE** audire.
TE petere. **T&NK** surgere. alijsq; si præfixeris par-
ticulas in hac præcedente tabula contentas, totam coniu-
gationem verbi absolueris. Sed hæc omnia praxis & exer-
citiū frequens reddent faciliora.

Paradigma 2.

Præteritum Perfectum.

Singul:

Plural:

1. Ἀκούτεε Audiui.	1. Ἀκούτεε audiui.
2. Ἀκούτεε uisti.	2. Ἀκούτεε distis.
3. Ἀκούτεε diuit.	3. Ἀκούτεε audierunt.

Præteritum Imperfectum.

1. ἄι Audiebā.	1. ἄι Audiebamus.
2. ἄκ(ούτεε diebas.	2. ἄκ(ούτεε batis.
3. ἄγ Audiebat.	3. ἄκ Audiebant.

Participium præsens.

1. εἰ Audio.	1. εἰ Audimus.
2. ἐκ(ούτεε Audis.	2. ἐκ(ούτεε ditis.
3. ἐγ Audit.	3. ἐκ Audiant.

Futurum .

1. εἰε Audiam.	1. νεκ Audiemus.
2. ἐκε(ούτεε udies.	2. ἐπετεκ(ούτεε dietis.
3. ἐγ Audiet.	3. ἐξε Audient.

Imperat: ἀκούτεε.

Non secus alia verba τῶνκ surgere. ὡπεκ adiu-
rare. τῶβ & petere. coniugabis.

Quare duo tantum hîc proposuisse sufficiat.

Para-

Paradigma coniugationis verbi iuxta communem Orientalium rationem.

Præteritum perfectum.

Singul:	Plural:
1 $\pi\alpha\iota\sigma\alpha\chi\iota$ locutus fui.	$\pi\alpha\iota\sigma\alpha\chi\iota$ locuti fuimus.
2 $\pi\alpha\kappa\sigma\alpha\chi\iota$ locutus fui. $\alpha\rho\epsilon\sigma\alpha\chi\iota$ fæm: (sti.	$\pi\alpha\rho\epsilon\tau\epsilon\iota\sigma\alpha\chi\iota$ (locuti (fuistis.
3 $\pi\alpha\psi\sigma\alpha\chi\iota$ locutus $\alpha\sigma\sigma\alpha\chi\iota$ fæm: (fuit.	$\pi\alpha\tau\sigma\alpha\chi\iota$ locuti fuerunt.

Præteritum Imperfectum.

1 $\alpha\iota\sigma\alpha\chi\iota$ loquebar.	$\alpha\iota\sigma\alpha\chi\iota$ loquebamur.
2 $\alpha\kappa\sigma\alpha\chi\iota$ loquebaris. $\alpha\rho\epsilon\sigma\alpha\chi\iota$ fæm:	$\alpha\rho\epsilon\tau\epsilon\iota\sigma\alpha\chi\iota$ (loqueba- (mini.
3 $\alpha\psi\sigma\alpha\chi\iota$ loquebatur. $\alpha\sigma\sigma\alpha\chi\iota$ fæm:	$\alpha\tau\sigma\alpha\chi\iota$ loquebantur.

Participium præsens Indicatiui modi.

1 $\epsilon\iota\sigma\alpha\chi\iota$ Ego loquor.	$\epsilon\iota\sigma\alpha\chi\iota$ loquimur.
2 $\epsilon\kappa\sigma\alpha\chi\iota$ tu loqueris. $\epsilon\rho\sigma\alpha\chi\iota$ fæm:	$\epsilon\rho\epsilon\tau\epsilon\iota\sigma\alpha\chi\iota$ (loqui- (mini.
3 $\epsilon\psi\sigma\alpha\chi\iota$ loquitur ipse $\epsilon\sigma\sigma\alpha\chi\iota$ fæm:	$\epsilon\tau\sigma\alpha\chi\iota$ loquuntur.

Futurum.

1 $\epsilon\iota\epsilon\sigma\alpha\chi\iota$ loquar.	$\epsilon\iota\epsilon\sigma\alpha\chi\iota$ loquemur.
2 $\epsilon\kappa\epsilon\sigma\alpha\chi\iota$ loqueris. $\epsilon\rho\epsilon\sigma\alpha\chi\iota$ fæm:	$\epsilon\rho\epsilon\tau\epsilon\iota\sigma\alpha\chi\iota$ loquimini. $\epsilon\psi\epsilon-$

3 (EYEC&XI loquetur. EYEC&XI loquentur
ECC&XI f&em: ECC&XI loquentur

Imperatiuus.

&XDC . Loquere , loquere f&em: loquimini . Semper manet inuariabilis , solum plurale cognoscitur ex adiunctis vti supra dictum est .

De Imperatiuo.

Nota in verbis aliquando tempora esse sine dictis signis , quemadmodum in Imperatiuo vt sequitur .

ἄνικ		furge masc:			
ἄνικιν		furge f&em:			
ἄνικον		furgite com:			
ἔρχεν		abi M.			
ἔρχε		abi F.			
ἔρχεντες		abite C.			
ἔρχο	veni m.	ἔρχο	veni f.	ἔρχο	venite.

Aliqu&ado s&ut sine signis & illud est omne verb&u actiu&u.

	m.	f.	com:
ἔδε	ede	ede	edite.
ἔπι	bibe	bibe	bibite.
ἔρρα	serua	serua	seruate.
ἔλα	accipe	accipe	accipite.
ἔδω	da	da	date
ἔρχο	ambula	ambula	ambulate.
ἔλα	dic	dic	dicite.

$\alpha\eta\alpha\gamma$	vide	vide	videte.
$\kappa\alpha\tau\epsilon\epsilon\epsilon$	audi	audi	audite.
$\alpha\pi\iota$	fac	fac	facite

Et hæc signa.

$\kappa\alpha\tau\epsilon\epsilon\epsilon\tau\alpha\gamma\epsilon\pi\iota$	audi	ô filia.
$\kappa\alpha\tau\epsilon\epsilon\epsilon\mu\epsilon\theta\eta\delta\epsilon$	id est	audite ô populi.
$\kappa\alpha\tau\epsilon\epsilon\epsilon\pi\alpha\gamma\eta\pi\iota$	audi	ô fili.

De particula negatiua in Imperatiuo vsurpanda.

Coptite prohibitionē indicātes, Imperatiuo proponūt particulam negatiuam $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\pi$ ne. non. vt V. G. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\pi\epsilon\pi\omega\epsilon\epsilon$ כסל ne comedas. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\pi\alpha\pi\iota$ ne facias.

Aliquando particula non vsurpatur tantum in Imperatiuo, sed in reliquis modis, & personis. vt in futuro seu coniunctiuo. præfixa hac particula $\eta\eta$ non. vt

$\eta\eta\alpha\delta\omega\omega\epsilon$	ne comedam.	$\eta\eta\kappa\omega$	ne bibā.
$\eta\eta\epsilon\kappa\delta\omega\omega\epsilon$	ne comedas.	$\eta\eta\epsilon\kappa\omega$	ne bibas.
$\eta\eta\delta\omega\omega\epsilon$	ne comedant.	$\eta\eta\omega\kappa\omega$	ne bibāt.

Sunt quoque AEgyptijs tot diuersæ particulae negatiuæ, quot diuersæ sunt literæ mutantēs significationem rerum in numero & persona. quarum quidem supra 8. numerauimus, quibus singulis respondent singulae particulae negatiuæ sequentes. $\epsilon\epsilon\pi\iota$ non ego. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\kappa$ nō nos. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\gamma$ non ille. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\kappa$ non tu. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\kappa$ non illa. f. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon$ non tu f. $\epsilon\epsilon\pi\omega$ non illi. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\tau\epsilon\kappa$ non vos.

Exemplum!

$\epsilon\epsilon\pi\iota\kappa\alpha\chi\iota$ non loquar. $\epsilon\epsilon\pi\epsilon\kappa\kappa\alpha\chi\iota$ non loquatur f.

$\epsilon\epsilon\pi\epsilon\kappa$

ἐΠΕΠΕΚΣΧΙ		loquamur.
ἐΠΕΠΕΥΣΧΙ		loquantur.
ἐΠΕΠΕΚΣΧΙ	non	loquaris.
ἐΠΕΠΕΥΣΧΙ		loquamini.
ἐΠΕΠΕΤΕΠΕΚΣΧΙ		loquātur.
ἐΠΕΠΕΚΣΧΙ		loquaris tu f.

Ex quibus colliges mutationem nullam in ipso verbo **ΣΧΙ**, fieri, sed in particula negatiua idem significante. quam rem si benè perceperis, magnam quoque partem difficultatis Grammaticæ Coptæ superaueris. Sed de his pluribus, suo loco.

CAPVT VI.

De affixorum ratione.

Quemadmodum apud omnes Oriētales, vti Hebræos, Syros, Chaldæos, Arabas, Aethiopus, pronomina possessiua, non sicut apud nos indicātur, per separata pronomina; sed per particulas qualdam, quas, quia nominibus & verbis affigi solēt in fine, affixa dicuntur; sic & Aegyptij, particulis quibusdā vtuntur, quæ nominibus & verbis adnexæ, affixorum rationem obtinent. Sūtq; duplices vti sequitur.

ἐΠΙ	1 pers. sing. com.	ἐΠΕΠΙ	me.
ἐΠΟΠ	1 pers. plur. com.	ἐΠΕΠΟΠ	nos.
ἐΠΟΠΥ	3 pers. sing. mas.	ἐΠΕΠΟΠΥ	illum eū
ἐΠΟΠΧ	2 pers. sing. mas.	ἐΠΕΠΟΠΧ	te
ἐΠΟΠΣ	3 pers. sing. fam.	ἐΠΕΠΟΠΣ	illā eam.
		ἐΠΟ	

epu 2 pers: siug: fem. **ⲉⲉⲉⲟ** te.
 epuor 3 pers: plur: com. **ⲉⲉⲉⲟⲣ** illos eos.
 epuⲧⲉⲛ 2 pers: plur: **ⲉⲉⲉⲟⲧⲉⲛ** vos

Exemplum in verbo **ⲁⲓⲛⲁⲣ** vidit.

Præteritum perfectum.

ⲁⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟ Vidit me.
ⲉⲧⲁⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲕ hoc est. Cum vidit te.
ⲛⲁⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟ Vidit te. fæm:

Futurum.

ⲉⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲣ Videbit eos.
ⲉⲓⲛⲁⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲧⲉⲛ Videbo vos.
ⲉⲃⲣⲉⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟ Ut videat te.
ⲛⲧⲉⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟ Ut videat me.
ⲉⲉⲣⲉⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲣ Videat eos.
ⲉⲧⲉⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲓ Qui vidit eum.
ⲓⲛⲁⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲛ Cum vidit nos.

In presenti **ⲉⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲓ** videt eum. In Imperati-
ⲁⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟⲓ vide eum. **ⲁⲓⲛⲁⲣⲉⲣⲟ** videme. &
 sic de cæteris. Demum ne quiquam Grammaticæ no-
 stræ Coptæ deesset visum est hoc loco subiungere tabu-
 lam quandam compendiosam in qua quicquid hucusque
 dictum est veluti in anacephaleosi quadm contineretur.
 Usus eius iste est. data radice verbi quære tempus, perso-
 nam, genus, numerum à dextra. & possessiua modusque
 & tempora in calce tabulæ & angulus communis dabit
 affixum radici addendum.

Syno-

322 *Synopsis totius Grammaticae.*
Synopsis Literarum & signorum earundem, quibus

Signa	1	2	3	4	5	6	7	
1	Α	ΠΑ	ΠΑ	ΠΑ	ΠΑ	ΠΑ	ΠΑ	
2	Κ	ΠΕΚ	ΠΕΚ	ΠΕΚ	ΠΕΚ	ΠΕΚ	ΠΕΚ	
3	Ϙ	ΠΕϘ	ΠΕϘ	ΠΕϘ	ΠΕϘ	ΠΕϘ	ΠΕϘ	
4	Ερ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	
5	С	ΠΕС	ΠΕС	ΠΕС	ΠΕС	ΠΕС	ΠΕС	
6	Н	ΠΕН	ΠΕН	ΠΕН	ΠΕН	ΠΕН	ΠΕН	
7	ΕΡ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	ΠΕ	
8	ΔΥ	ΠΟΥ	ΠΟΥ	ΠΟΥ	ΠΟΥ	ΠΟΥ	ΠΟΥ	
Valor Signorum		affixa m. sing.	affixa plur.	affixa Fam.	Imperf.	Optat. Coniun.	Præter. Perfect.	Futur.
Litteræ.		Π	Ν	Ϙ	Δ	Ε	Ε	
Pro Nominibus				Pro præterito verborum				

ΕΙΠΕ

Synopsis totius Grammaticae. 323
 Coptite utuntur in Nominum & Verb: inflexione.

8	9	10	11	12	13	14	15
ΕΙΝ&	ΕΒΡΙ	ΗΤ&	Ε& ΡΙ	ΕΤ	ΕΙ	ΤΗ&	mas: 1 p:
ΕΚ Ν&	Ε& // ΡΕΚ	ΗΤΕ&	Ε& ΡΕΚ	ΕΤΕΚ	ΕΚ	ΤΥ&Κ	mas: 2 p:
ΕΥ Ν&	Ε& // ΡΕΥ	ΗΤΕΥ	Ε& ΡΕΥ	ΕΤΕΥ	ΕΥ	ΤΥ&Υ	mas: 3 p:
ΕΡ Ν&	Ε&ΡΕ	ΗΤΕ	Ε& ΡΕ	ΕΤΕ	ΕΡ	ΤΥ& ΡΕ	Fam. 2 p:
ΕΣ Ν&	Ε& // ΡΕΣ	ΗΤΕΣ	Ε& ΡΕΣ	ΕΤΕΣ	ΕΣ	ΤΥ&Σ	Fam. 3 p:
ΕΝ Ν&	Ε& // ΡΕΝ	ΗΤΕΝ	Ε& ΡΕΝ	ΕΤΕΝ	ΕΝ	ΤΥ&Ν	Com. plur. 3 p:
ΤΕ ΤΕΝ	Ε&ΡΕ ΤΕΝ	ΗΤΕ ΤΕΝ	Ε& ΡΕ ΤΕΝ	ΕΤΕ ΤΕΝ	ΤΕ ΤΕΝ	ΤΥ& ΡΕ ΤΕΝ	Com. plur. 1 p:
ΕΥ Ν&	Ε& // ΡΟΥ	ΗΤΟΥ	Ε& ΡΟΥ	ΕΤΟΥ	ΕΥ	ΤΥ&Υ	Com. plur. 3 p:
Volo	Vs	Quod	Qui	Cum	Præfens		
ΕΝ&	Ε&Ρ	ΗΤ	Ε&Ρ	ΕΤ	Ε	ΤΥ	

Pro Futuro verborum

Pro præf: cōstructione

§ f 2

Sectio

SECTIO VI

De Aduerbijs vlyſque particulis Copti-
tis uſitatis

CAPVT I.

Numerant Coptitæ quamplurima huiusmodi particu-
larum genera penes varias earum ſignificationes & con-
ſtructiones. Potiſſima quidem hæc ſunt.

Γαρ	Nam, enim.	Ζοπυς	Adhuc, ſi.
ἀλλὰ	Sed.	εϋϋπ	Cum, quãdo,
πλὴν	Vt, ſed, verũtamẽ.		(quia, ecce.
εϋεν	Super, ſupra, con-	εϋϋη	Coram, ante.
	(tra, à, ab, ex, pro, de.	εϋϋϋ	Retro.
ϋα	Vſq; dum, donec.	ϋενενϋα	Post.
ε	Vſq; dum, donec.	ϋενενϋεν	Ante
ϋεν	In	εϋϋη	Infra
εϋολϋεν	In, de, à, ex.	εϋϋϋϋ	Supra.
ϋενϋεν	Præter, niſi.	ηϋϋη	In.
ϋενϋεν	Præter, niſi	ηϋϋη	In.
ϋενϋεν	Quomodo, qualiter.	εϋϋη	Supra.
ιϋεν	E, ex.	ϋϋϋε	Et non.
ιϋε	Quod, fanè, quaſi.	ϋϋτε	Inter.
ϋεν	Vt.	ϋε	Et.
ϋεν	Ne.	εϋϋη	Quoniã, quia.
ϋενϋεν	Ne	ϋοτε	Ne forte.

εββε	Non, quando.	ου	
αν	Ne, Vtrum.	ου	Nonne, non.
ερα	Ne forte.	ουαν	
αυμπ	Quasi.	αυμπ	Quomodo.
ου	Etiā.	κατα	à, ab, apud.
κε	Etiā.	επε	Etiāsi.
εβου	De, à, ex.	ηαυμπ	Fuit, est, non
χε	Quoniā, quia.		(manet.
φη	Qui sing:	ηα, ηε.	Idem.
ηη	Qui plur:	αυπε	Fit, existit
θη	Quæ sing:		(factum est
ηαι	Quæ plur:	αυπε, αυπε	Partic: inrandi.
θα	Hic, ille.	αα, αε	Ita, maximè,
φαι	Hic, ille.		(ecce.
ηυοε	Ille, ipse iste.	αυπε	
ηυοκ	Tu maf:	αυπε	(Non, ne,
ηυο	Tu fæm:	αυπε	haud, nondum
ηυοτερ	Vos.	αυπε	
ηυεε	Illa.	αα	ô. quando, inplur:
ηυοοε	Illi.	αα	
αυοη	Nos.	αυαυ	Quando fæ-
αυοκ	Ego.		(mina vocatur.

CAPUT II.

De Numeris Coptitarum.

Ἄ	Vnum	Ἄ	1
Β	Duo	Β	2
Γ	Triā	Γ	3
Δ	Quatuor	Δ	4
Ε	Quinque	Ε	5
Σ	Sex	Σ	6
Ζ	Septem	Ζ	7
Η	Octo	Η	8
Θ	Nouem	Θ	9
Ι	Decem	Ι	10
Κ	Vndecim	Κ	11
Λ	Duodecim	Λ	12
Μ	Tredecim	Μ	13
Ν	Quatuordecim	Ν	14
Ξ	Quindecim	Ξ	15
Ο	Sexdecim	Ο	16

ΔΕΚΑ

Cap: II. De Numeris Coptitarum 327

ΔΕΚΔΕΦΘΕ	Septendecim	Ⲓ̅	17
ΔΕΚΔΟΚΘΕ	Octodecim	Ⲓ̅ϩ	18
ΔΕΚΔΕΝΙΔ	Nouendecim	Ⲓ̅Ϩ	19
ΙΚΟϢΙ	Viginti	Ⲓ̅ϩ	20
ΙΚΟϢΙ ΜΟΝΑ	Viginti Vnum	Ⲓ̅ϩⲁ	21
ΙΚΟϢΙ ΔΙΟ	Viginti duo	Ⲓ̅ϩⲂ	22
ΙΚΟϢ ΤΡΙΑ	Viginti tria	Ⲓ̅ϩⲂ	23
ΙΚΟϢΙΘΕΙϢϢΑ	Viginti quatuor	Ⲓ̅ϩⲂ	24
Et sic de cæteris vsque ad 30.			
ΔΡΙΑΝΤΕ	Triginta	Ⲓ̅ϩⲂ	30
ΣΕΡΑΝΤΕ	Quadraginta	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	40
ΠΕΝΤΙΑΝΤΕ	Quinquaginta	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	50
ΕΞΙΑΝΤΕ	Sexaginta	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	60
ΕΠΤΑΕΙΑΝΤΕ	Septuaginta	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	70
ΟΚΤΑΕΙΑΝΤΕ	Octoginta	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	80
ΕΝΕΝΙΑΝΤΕ	Nonaginta	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	90
ΕΚΑΤΟΝ	Centum	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	100
ΔΙΑΚΟϢΕ	Ducenta	Ⲓ̅ϩⲂⲁ	200
			Ⲓ̅ϩⲂⲁ

Διάρκοσε	Ϡ	200
Θεράκοσι	ϠϠ	400
Πεντήκοσε	ϠϠϠ	500
Εξάκοσε	ϠϠϠϠ	600
Εβτυκούσε	ϠϠϠϠϠ	700
Εκτούκοσε	ϠϠϠϠϠϠ	800
Επτάκοσε	ϠϠϠϠϠϠϠ	900
Χιλίε	ϠϠϠϠ	1000
χίλιε Διο	ϠϠϠϠϠ	2000
& sic usque ad 1000.	ϠϠϠϠϠϠ	10000
Δεκά χιλίε	ϠϠϠϠϠϠ	20000
Ικοσι χιλίε	ϠϠϠϠϠϠϠ	100000
Usque ad 100000	ϠϠϠϠϠϠϠϠ	200000
Εκατοχιλίε	ϠϠϠϠϠϠϠϠϠ	1000000
Διακούσε χιλίε	ϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠ	2000000
Usque ad millena millia.	ϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠ	10000000
Χιλίε χιλία	ϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠ	20000000
Διο χιλίε χιλία	ϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠ	1000000000
Χιλίε χιλίε χιλίε	ϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠϠ	
& sic in infinitū deinceps.		

Atque

Atq; hos quidem numeros Coptitæ à Græcis mutua-
 ti sunt. Porrò præter hos alios numeros habent, qui ipsis
 proprij sunt vt sequitur.

Numerandi ratio propria Coptitis.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	20	30	40	50
Ⲡⲗⲁⲓ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ
Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ
60	70	80	90	100	200	300	400						
Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ						
1000	2000												
Ⲙⲓⲁⲣ	Ⲙⲓⲁⲣ												

CAPVT. III.

De Computu Ecclesiastico Coptitarum.

Habent Coptitæ menses duodecim & vnum intercala-
 re, de quibus sic legitur in ipsoru libris.

Ⲡⲓⲁⲗⲓ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ
 Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ
 Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ Ⲙⲓⲁⲣ

Hoc est menses
 Coptici duodecim, quatuordecimus Nisi, qui confungit ex
 quinque dierum intercalatione, singulis 4 annis facta etc.
 Residuos verò 5 dies intercalares seu *epagomene* vel
 etiam Nisi, ob serpentis caudam mordentis eos expri-
 mentis hieroglyphicum symbolum vocant, vti Onoma-
 sticum ostendit.

منتهم ثلاثية وخمسة سنين يوماً
 خامس النسي يوم الكيس في كل أربع سنين بدو السنة
 S 1
 النوروز

النوروز وهي لفظة فارسية. *Hoc est annus eorum 365 dies continet. 5 dies Nisi singulis 4 annis intercalantur initio anni Nuruz &c. Quid Nisi sit supra c. 4. Prodromi vidimus; & paulò ante quoque inuimus. Quid Nuruz sibi velit paulò post explicamus.*

Sciendum igitur quod quemadmodum Aegyptij annum suum *Canicularem* vocabant, qui ex 4 simplicibus. & die aduentitio constabat. Ita etiam Persæ Veteres suum quadriennium *نوروز Neuruz* vocabant. *Neuruz* enim illis est initium veris, quod ad verbũ est nouus dies, quasi diceret *νεμυεΐαν*. Nam vt Aegyptij ortum Caniculæ propter quem Nili incrementa fiebant, obseruarunt, ita etiam Persæ ad hunc vsque diem principia veris non solum temporum ciuiliũ epocham, & titulum statuunt; sed etiam epulis & pompa prosequuntur. vt testatur *Fernandus Lopez l. Ind: rer: c. 46. Hodie verò illud nomen Neuruz non apud Persas solum plurimum est in ore; sed etiam apud alias nationes, adeò vt Turcæ annum solarem Neuruz نوروز vocent. Et cum ætatem alicuius indicare volunt, tot Neuruz dieunt eum habere, quot annos natus est. Persæ itaque annum suum Neuruz vocabant, vt Aegyptij Canicularem. Quin etiam vt Aegyptij *ενιαυτοῦ οἷς*, sic illi *سال خودای Saal chodai, annum Dei seu Solis. Unde periodum annorum Solarium in ἀφειροῖς vitæ humanæ Astrologi vocant Salehodai. Sed hoc differebant Aegyptij à Persis & Chaldæis, quod illi suo Thoth habenas permitterent, neque intercalarent. Nam quot dies erant à nouilunio Thoth primi, tot quadriennia, & annos**

canti-

caniculares, siue *επιαιτις* *Θις*, numerabant. Chaldaei vero & Persae, quia singuli dies unius mensis appellationibus Heroum aut Regum cognominabantur, primum quadriennium nomine primi diei vocabant. secundum, nomine secundi; de quibus omnibus volente Deo vberius in 3 p. Oedipi nostri Aegyptiaci. Nunc ad Computum computum reuertamur.

Aeram itaq; annorum suorum, vt in Prodromo dixi, Coptitæ statuunt primum Diocletiani annum. cuius initium imperij incidit iuxta Theonis epilogismos in annu Actiacæ victoriæ Augustalem, qua epocha hæctenus ad tempora Aegyptij vsi fuerant. quo tempore Iudaicæ periodi annus agebatur 4997. cyclus Solaris Actiaci V. Et quauis cõsummatio Martyrij Coptici contigerit 19 anno Diocletiani; era tamen martyrum nequaquam confurgit ex hoc anno, sed ex primo. vt diximus. cuius illa ratio videtur esse, quia non Aegyptij solùm, sed & Romani quoque hac æra Diocletiani vtebantur. Ne igitur à Romanorum & Aegyptiorum ara recederent, eandem æram vsitatam retinuerunt, quam & Martyrum dixerunt, Romani verò sub Constantino dictam Diocletiani æram in Indictionum epocham verterunt. Annos porrò ab hac æra Martyrum reuolutos, in cyclos quosdam dispescunt, quos ipsi, cum Latinis vocant *πικκλιδος* *η̄* *τη̄* *τη̄* *η̄* id est *Cyclus Solis*. Quorum subsidio mensem paschalem inquirunt. vt suo loco docebimus. Habent præterea Coptitæ Christiani sua festa seu solennia, per totius anni decursum celebranda, suntque sequentia.

المبشرة	Hoc est Annunciatio	25 Martij seu
	ultimo Pharmuthi.	
المولد	Natalis Scilicet D. N. I. C. H.	25 Dec: 28
	ⲁⲑⲏⲣ	seu Athyr.
الجميع	Epiphania.	6 Ian: 24 Ⲥⲱⲃⲏ. vel Thybi.
دخول الرب	Introitus Domini seu purificatio	B. V. 2. Feb: 6. Ⲙⲉⲅⲏⲣ
		seu Mechir.
بطرس بولص	Petrus Paulus id est Festum Apostolorum	
	Petri & Pauli	29 Iun: 4 Ⲅⲏⲏⲏⲏ Ephebi.
التجلي	Reuelatio seu trãffiguratio Christi	6 Aug: 15 Ⲙⲉⲅⲏⲣⲏ.
		Mefori.
الانتقال	Translatio seu Assumptio B. V. M.	15 Aug: 7 Ⲙⲉⲅⲏⲣⲏ
الصليب	Cruz. dicitur etiam in Calendario Copt:	
	وجود الصليب	Inuentio Crucis.

Præter hæc festa celebranda alia non inuenio.

Atque hæc sunt quæ de Computu Copto breuiter dicenda duximus. Qui porro plura de eorum computandi ratione temporumq; partibus disponedis desiderat, adeat Gymnasium Hieroglyphicorû Oedipi nostri, in eo enim de Aegyptiaco computu fusè & variè tractatû inueniet.

Ⲡⲓⲉⲡⲉⲛⲟⲥ ⲏⲥⲓⲥⲓ ⲡⲓⲣⲉⲓⲑⲁⲗⲗⲓⲟ ⲡⲉⲗⲗⲓ Ⲓⲏⲥ Ⲫⲥ
 ⲡⲓⲉⲓⲣⲏⲓ ⲡⲉⲓⲉⲓⲣⲏⲓ ⲡⲉⲗⲗⲓ ⲡⲓⲡⲏⲁ ⲉⲑⲟⲗⲁ ⲑⲥⲓⲥⲓ
 Ⲫⲏⲉⲑⲁⲗⲏⲏⲉ ⲑⲟⲗ ⲡⲓⲉⲓⲁ ⲉⲡⲉⲑ ⲡⲓⲉⲡⲉⲑ
 ⲁⲗⲗⲓⲟ

